

# VLAAMS PARLEMENT



vergadering **C107 – BRU6**

zittingsjaar 2009-2010

## Handelingen

### **Commissievergadering**

Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

van 3 februari 2010

## INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over alarmerende cijfers in verband met het taalgebruik van gezinnen in de Vlaamse Rand	3
Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de ontwikkeling van een evaluatie- en opvolgingsinstrument om de effecten van het beleid in de Vlaamse Rand na te kunnen gaan	13
Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het verdwijnen van de Vlaamse gemeenteschool in Wezembeek-Oppem	15

■

**Voorzitter: de heer Mark Demesmaecker**

**Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over alarmerende cijfers in verband met het taalgebruik van gezinnen in de Vlaamse Rand**

**De voorzitter:** De heer Van Rompuy heeft het woord.

**De heer Eric Van Rompuy:** Voorzitter, minister, mijn vraag heeft betrekking op een discussie die eigenaardig genoeg is ontstaan in de krant *Le Soir* van 19 januari 2010. De krant had een artikel overgenomen van *Doorbraak*. Eigenlijk was dat al oud nieuws, want op 13 maart 2009 had de voorzitter van deze commissie al een vraag om uitleg gesteld over de ontnederlandsing van de regio Halle-Vilvoorde in het algemeen en de Vlaamse Rand in het bijzonder. Nu is dat dus plots in *Le Soir* opgedoken. Wat mij verontrust, zijn de cijfers zelf en de reactie erop van de Franstaligen.

De cijfers van Kind en Gezin zijn intussen wat geactualiseerd. Als we er een analyse van maken, zien we dat in Halle-Vilvoorde in 57 procent van de jonge gezinnen de thuistaal nog het Nederlands is. In de faciliteitengemeenten is dat amper 14 procent en in eentalige gemeenten als Zaventem en Vilvoorde is de communicatietaal van de jonge gezinnen maar voor ongeveer 35 procent het Nederlands. In Vilvoorde en Zaventem is dus bijna tweederde van de jonge gezinnen ontnederlandst. Dat zijn enorme cijfers.

FDF-voorzitter Maingain heeft die cijfers onmiddellijk aangegrepen om te stellen dat “het beleid van Vlaanderen in de Rand een blamage is en totaal is mislukt”. Volgens de FDF “moet de Vlaamse overheid gaan beseffen dat al die dwangmaatregelen een contraproductief effect hebben”. U hebt daarop gereageerd, minister, door te zeggen dat de cijfers alarmerend zijn en door extra middelen aan te kondigen ter ondersteuning van het Vlaamse karakter, waarmee u ook verwees naar wat u gezegd hebt in de beleidsnota.

Ik heb intussen ook het rapport van Paul Willems over de migratiebeweging in het Vlaamse Gewest in de periode 1997-2006, dat vorig jaar is verschenen, eens ingekeken. Daar zien we bijvoorbeeld dat per jaar gemiddeld 500 personen vanuit het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest naar Zaventem verhuizen, en nog eens 500 naar Vilvoorde. Een jaarlijkse influx van 500 personen op een bevolking van 30.000 inwoners, dat is enorm.

In die studie lezen we ook dat er in de periode 1997-2006 in Zaventem netto 718 niet-Belgen zijn bijgekomen, en in Vilvoorde 837. Er is dus een enorme migratie bezig vanuit het Brusselse gewest naar gemeenten als Zaventem en Vilvoorde. Die twee gemeenten zijn zo uitgegroeid tot de gemeenten met het grootste migratiesurplus van niet-Belgen in de hele Vlaamse Rand.

Ook in mijn gemeente stel je een bepaalde ontwikkeling vast. Terwijl je vroeger een instroom had van Franstaligen of buitenlanders die Brussel ontvluchtten en zich in Wezenbeek, Kraainem, Sterrebeek enzovoort gingen vestigen, zie je nu een nieuwe beweging. In Schaarbeek, Evere en dergelijke zie je nu een tweede generatie migranten, die allemaal gestudeerd hebben, die vaak ook actief zijn in de privésector, in de bouwsector in Brussel, in de horeca enzovoort, en die dus een serieus inkomen hebben. Die vestigen zich nu in de eerste gemeenten, bijvoorbeeld Sint-Stevens-Woluwe of Zaventem-centrum. Daar krijg je nu hele gemeenschappen die zich daar vestigen.

In Sint-Stevens-Woluwe is er bijvoorbeeld een Arameense gemeenschap die systematisch bijna alles opkoopt. Die mensen zijn gevlucht in de jaren tachtig. Die ouders hebben zich hier in het Brusselse gevestigd, in Schaarbeek, Evere enzovoort. Hun kinderen hebben gestudeerd. Het zijn bouwvakkers en boekhouders, of ze runnen een horecabedrijf. Die ‘kinderen’ hebben een inkomen en kunnen zich vestigen in Vlaamse gemeenten. Hun ooms en tantes volgen, dat breidt zich uit. Die mensen sturen hun kinderen naar Nederlandstalige scholen, maar ze

hebben geen contact met onze taal en cultuur. In de gemeenten rondom Brussel krijgen we een groeiende migratiestroom die fel verschilt van vroeger. Dat verklaart gedeeltelijk de cijfers. De voertaal is vaak niet het Nederlands. Veel migrantengezinnen vestigen zich in Zaventem en Vilvoorde. In Vilvoorde zijn het geen Aramenen, maar Turken en Marokkanen. De nataliteit ligt heel hoog. Het zijn vaak jonge gezinnen. Dat verklaart waarom de cijfers zo hoog liggen.

De verfransing is overgegaan in een ander soort ontnederlandsing. Minister, ik ben een groot voorstander van vzw 'de Rand' en het beleid in de Rand met de RandKrant, Ring-tv, de culturele centra, de cursussen NT2 enzovoort. Maar ik krijg de indruk dat dat beleid zich ontwikkelt binnen een bijna uitsluitend Vlaamse gemeenschap en dat dat beleid de migranten niet bereikt. Ik geloof dat de gemeenten geen instrumenten krijgen om dat beleid te voeren. Als die migranten zich vanuit Evere of Schaarbeek komen vestigen in een gemeente zoals Sint-Stevens-Woluwe, wil dat zeggen dat de kinderen en kleinkinderen van de Vlamingen die daar wonen, de immobiliënprijzen niet meer kunnen betalen. Het is verkeerd om te denken dat die migranten geen inkomen hebben, het tegendeel is waar, ze zijn best kapitaalkrachtig. Er is een nieuwe golf van 'verdrijving' aan de gang. Verdrijving is een verkeerd woord. De tweede en derde generatie Vlamingen verhuist richting Leuven en richting Pajottenland.

In mijn gemeente werd ervoor gekozen om aan een gemeentelijke verkaveling taalvereisten te koppelen. Er werd in Zaventem aan de verkoop van 75 kavels een taalvereiste opgelegd. Dat was een enorm succes. De inschrijvingen waren massaal. Bijna 60 percent van de kopers had een directe binding met de gemeente, is Vlaming en enthousiast. Dat is niet wettelijk verankerd, we hebben dat doorgedrukt. Er werden klachten ingediend bij de Europese Commissie. Toenmalig minister Keulen heeft geweigerd om in een reglement te voorzien. Het Vlaams Parlement kan voor dergelijke instrumenten zorgen, en die zijn nuttig. Misschien kan de huidige regering daar werk van maken, in de vorige legislatuur was daar geen meerderheid voor.

Ik heb nog een bijkomende vraag. Vorige week is mij opgevallen dat een intercommunale zoals Haviland een sociaal project had. Men had al sociale appartementen gezet. Maar als Vlabinvest meewerkt met een sociale huisvestingsmaatschappij (SHM) gelden de voorwaarden van Vlabinvest. Die voorwaarden zijn niet inkomensgerelateerd, maar gebonden aan of men daar woont. De middengroep, vaak jonge gezinnen, komt in aanmerking voor Vlabinvest, maar niet voor de criteria van de sociale woningen. Nu blijkt dat Vlabinvest onvoldoende middelen heeft om meer te participeren in dergelijke projecten. De cvba Elk zijn Huis Tervuren/Zaventem koopt sociale woningen en gronden over van Haviland, maar om de voorwaarden van Vlabinvest te kunnen toepassen, zijn er onvoldoende middelen. Het gevolg is dat SHM's zoals Elk zijn Huis moeten werken via inkomensvoorwaarden die zeer laag liggen. Dat trekt onmiddellijk een publiek aan van asielzoekers en mensen die vanuit Brussel afzakken en geen enkele binding hebben met de gemeente. De socialewoningbouw wordt zo een middel tot ontnederlandsing in die gemeenten; dat gebeurt zogezegd om sociale redenen, maar de jonge gezinnen kunnen niet blijven.

Dat zijn mijn bekommernissen. Dit is misschien bij de beleidsnota al aan bod gekomen. Het heeft een enorme weerklank gevonden in de Franstalige pers. We moeten oppassen dat dat niet tegen ons wordt gebruikt.

**De voorzitter:** De heer Van Der Taelen heeft het woord.

**De heer Lukas Van Der Taelen:** Voorzitter, ik vind dit een interessante uiteenzetting. De gegevens zijn alarmerend. Dat woord is misschien een beetje overdreven, want het gaat tenslotte over vreedzame migratie.

We moeten dit wel onder ogen zien. We moeten vooral proberen dit als een teken te zien, als een aanleiding voor de aanpassing van het beleid. U hebt terecht gewezen op het grote verschil tussen het beeld dat we tot nu toe hadden van de migratiegolven van Brussel naar de

Rand; men heeft het nog altijd over de Franstalige bourgeoisie. Ik weet nochtans al een tijdje dat de migratiegolven er nu heel anders uitzien. De uitdaging voor de Rand is om geen beleid te hanteren dat niet meer is aangepast aan deze tijd. Als ik de heer Van Rompuy hoor praten, dan vraag ik me af of we die beweging kunnen stoppen. Ik denk het niet. Het is algemeen geweten dat er geen vehikels zijn om migratiebewegingen tegen te houden, zeker van mensen die hier al lang wonen, kinderen hebben en goed ingeburgerd zijn. We kunnen geen muur bouwen rond Brussel. Die mensen zullen om verschillende redenen wegtrekken uit de grootstad, op zoek naar meer comfort.

Mijnheer Van Rompuy, u schetste het geval van een Arameense groep. Maar er trekken ook veel Vlamingen weg uit Brussel, ook om diverse redenen, waarvan onveiligheid er een kan zijn. Ik heb toch vooral te doen met jonge, Vlaamse gezinnen die geen huizen vinden in Brussel. Dat is een acuter probleem dan de onveiligheid. Om die reden trekken ze weg uit Brussel.

Mijnheer Van Rompuy, ik hoor een lichtpunt in uw discours. U zegt dat ze niet ingeburgerd zijn, dat ze weinig contact hebben met de plaatselijke gemeenschap, maar hun kinderen gaan wel allemaal naar een Vlaamse school. Dat is een lichtpunt. In het verleden stuurden de Franstalige migranten hun kinderen systematisch naar een Franstalige school of zelfs naar een Brusselse school, maar dat vergrootte het probleem alleen maar. Nu zullen we een andere Vlaamse gemeenschap krijgen.

Minister, uw beleid moet dubbel zijn. Enerzijds moet u de middelen gebruiken die in het verleden al werden gebruikt, om Vlamingen uit de gemeenten in de Rand de kans te bieden om daar te blijven. Dat is primordiaal. U kunt nooit verdedigen dat een lokale groep wordt verdrongen door migranten. Minister, uw grote uitdaging is hoe u uw beleid aanpast aan een totaal nieuwe situatie. Want dit is een totaal nieuwe situatie.

In het verleden heb ik er al een lans voor gebroken om proactief op te treden. Veel van die nieuwe groepen komen uit Brussel en zijn tamelijk welstellend. Ze zijn het Nederlands zelden machtig. Daar kunnen twee redenen voor zijn: omdat ze hier nog niet lang genoeg wonen, maar ook omdat ze het Nederlands niet hebben geleerd, omdat ze bijvoorbeeld Franstalig onderwijs hebben gevolgd.

Wij moeten in Brussel een grote inspanning doen om nog meer mensen Nederlands te leren. Zo zijn we proactief bezig. Groepen waarvan we kunnen vermoeden dat ze op middellange termijn uitwijken naar de Rand, zullen dan het Nederlands machtig zijn en zich gemakkelijker kunnen integreren in die gemeenschap. Dit is niet zo'n gekke toekomstvisie. Ik zal het blijven herhalen: een situatie waarbij Brussel de komende 20 jaar 200.000 extra inwoners krijgt, zal een geweldige druk zetten op de stad. Die 200.000 mensen komen er vooral bij in de armere gemeenten, maar ze zullen ergens moeten gaan wonen. Ofwel gaan ze emigreren, ofwel gaan ze een druk zetten op welgestelde groepen die dan uitwijken naar de Rand. Die migratie komt dus uit Brussel.

We moeten dat probleem bij de wortel aanpakken. Daarom vraag ik u, minister, hierover te overleggen met de minister van Onderwijs, die ons een paar weken geleden tot onze grote spijt mededeelde dat het Vlaams onderwijs vol zat en dat er geen plaatsen zouden bijkomen. Dat zou heel jammer zijn, omdat we nu op een moment zijn gekomen dat we dat onderwijs moeten gebruiken om nog meer jonge Brusselaars, die niet noodzakelijk Vlamingen zijn, de kans te geven om onze taal te leren en een latere emigratie naar de Rand enigszins te vergemakkelijken.

Dit zijn heel wat uitdagingen. Het zal niet gemakkelijk zijn, maar een minister moet natuurlijk niet bang zijn voor hoge golven.

**De voorzitter:** De heer Van Hauthem heeft het woord.

**De heer Joris Van Hauthem:** Ik ben een beetje verwonderd over het tijdstip van deze vraag om uitleg. De cijfers die aantonen dat de Rand ontnederlandst, zijn er al jaren. Ze worden nu systematischer geactualiseerd. Kind en Gezin heeft een bepaald beeld. Bovendien hebben we dit probleem uitgebreid behandeld bij de bespreking van de beleidsnota. We zullen het hier nog maar eens dunnetjes overdoen. Het doet echter niets af aan het probleem zelf.

Als we de Rand op verschillende vlakken, ook op het vlak van ruimtelijke ordening, blijven beschouwen als een soort overvloeigebied van Brussel, dan zal de situatie niet veranderen. De migratie vanuit Brussel naar de Rand is inderdaad niet meer zoals in de jaren zestig en zeventig, en zelfs de jaren tachtig. Ze heeft een andere gedaante aangenomen. Het gaat om veel meer dan de gemeenten die we officieel als de Vlaamse Rand beschouwen. Daarom hebben we er ook voor gepleit het werkingsgebied van de vzw 'de Rand' uit te breiden tot alle gemeenten van Halle-Vilvoorde. Dat gebeurt al.

Vanuit het beleid wordt de Rand toch nog altijd gedefinieerd als de gemeenten die aan Brussel of aan de faciliteitengemeenten grenzen. Ik heb ervoor gepleit om dat open te trekken. De ontnederlandsing gaat veel verder dan enkel die gemeenten. Het begin van de oplossing ligt in het stoppen van de stadsvlucht uit Brussel en het creëren van de mogelijkheid voor de Vlaamse gemeenten in de Rand om voor wonen een voorrangbeleid te ontwikkelen voor mensen die een band hebben met de gemeente. Dat is er nu niet.

Er zijn veel meer maatregelen nodig voor het onderwijs in de Rand dan de omkaderingsmaatregelen die nu worden voorgesteld. Het gaat veel te traag. Wij pleiten er al lang voor om het taalvaardigheidsonderricht en de extra omkadering daarvoor uit te breiden tot alle scholen van Halle-Vilvoorde. Vilvoorde heeft zelfs niet het statuut van centrumstad in het beleid van de Vlaamse Regering. Aan die perceptie scheelt iets, als je kijkt naar de schoolpopulatie in Vilvoorde. Dat is soms alarmerend.

Voor het onderwijs pleit ik nog eens voor het invoeren van taalbadklassen. Dat betekent dat kinderen niet in het onderwijs starten als ze het Nederlands niet voldoende machtig zijn. Desnoods zegt men dat zij nu niet beginnen, maar een heel jaar het Nederlands zullen worden bijgebracht in aparte klassen en ondertussen ook nog een aantal andere vaardigheden, zodat ze in het 'reguliere' onderwijs kunnen instappen met meer dan voldoende kennis van het Nederlands om dat onderwijs op een deftige manier te volgen. Nu zit men met een omkadering die goedbedoeld is, en soms heel goed werkt, maar waarbij het toch een kwestie is van die kinderen mee te trekken en met de hakken over de sloot te sleuren en wel te zien waar ze zullen uitkomen. We moeten pleiten voor echte taalbadklassen zodat kinderen pas beginnen nadat ze het Nederlands een jaar lang hebben geleerd en het goed onder de knie hebben.

Minister, de migratie blijft duren en is veranderd. Het beleid en de middelen die u daarvoor hebt, zijn totaal ontoereikend. De middelen voor Vlabinvest zijn ook ontoereikend om een sociaal woonbeleid te voeren ten aanzien van mensen die een band hebben met die gemeente. Een beetje ontgoochelend bij de bespreking van uw beleidsnota was dat u dikwijls voor bepaalde deelaspecten verwees naar de bevoegde minister. Een van de conclusies van het debat, waarover iedereen het eens was, was toch dat u als minister een horizontaal beleid zou moeten voeren. U zou veel meer moeten wegen op dat Randbeleid, in plaats van enkel de coördinerende minister te zijn die om de haverklap verwijst naar de vakminister. Wij zouden graag hebben dat u in functie van uw horizontaal beleid veel zwaarder zou wegen. Dat het beleid ontoereikend is, blijkt inderdaad gewoon uit de cijfers.

**De voorzitter:** De heer Segers heeft het woord.

**De heer Willy Segers:** Ik sluit me aan bij de analyse van de heer Van Rompuy. Het is niet nieuw. De cijfers van 2008, 2007 en ver daarvoor duiden al op deze evolutie. Voor vergelijkbare gemeenten als Zaventem en Dilbeek, waar ik vandaan kom, geldt dezelfde analyse.

Het rukt op: Lennik, Gooik en verder. Ook daar wordt men er stilaan mee geconfronteerd. Ik mag niet overdrijven, maar het deint wel uit.

De migratie vanuit Brussel en elders zal niet afnemen. Onze bezorgdheid om de verdere ont nederlandse van de Rand tegen te gaan mag ook niet afnemen. Daarom het hele beleid in vraag stellen, lijkt me een stap te ver. Uiteraard kan het worden versterkt, liefst zelfs. Het is nodig. De feiten en de cijfers bewijzen dat. Maar u stelt vragen bij de werking van vzw 'de Rand'. Mijn ervaring is dat er wel resultaten worden geboekt. Misschien niet op de schaal die we verwachten, maar het laten vallen omdat het ontoereikend is, zou ik niet doen. Mocht uw vraag die richting uitgaan, zou ik daar niet voor pleiten.

Er zou wel meer kunnen worden ingezet, en volgens mij staat dat in de beleidsnota van de minister, op de rol van de lokale besturen. Sommige lokale politici kennen het probleem wel, maar willen het om puur electorale redenen niet aanpakken. Daar ligt een mogelijke oplossing. Ik hoop dat de minister de gemeentebesturen en de lokale politici nog meer zal betrekken. Zij zouden het voortouw moeten nemen. We vragen niet om een flamingantisch beleid in alle gemeenten, helemaal niet. Maar een correct, doordacht en doelbewust Vlaams beleid zou al een stap vooruit zijn. Naar aanleiding van de lokale verkiezingen binnen drie jaar moeten we eens kijken naar meer slagkracht voor de minister ten opzichte van die lokale besturen. Bij de laatste verkiezingen zijn in een tiental gemeenten schepenen voor Vlaamse Aangelegenheden aangesteld. Dat zou nog meer uitgebreid en veralgemeend moeten worden, voor mijn part voor heel Halle-Vilvoorde.

De heer Van Hauthem haalde daarnet de strategische discussie weer boven over de vraag of ook de Rand moet worden uitgebreid. Ik stel voor dat we die discussie straks voeren. Daar kan men alle richtingen mee uit. Dat ze inderdaad gevoerd wordt, dat is van belang. In die context is dat op dit moment toch wel een aandachtspunt. Nu zijn er een tiental. Er zijn nog heel wat andere gemeenten waar een extra bevoegdheid in het college gericht zou kunnen worden op het Vlaamse beleid in de Rand. Dat is nog te weinig aanwezig, te weinig op elkaar afgestemd. Om die reden hebben we de zaak ook aangebracht bij de totstandkoming van het regeerakkoord. Het is ook opgenomen in de beleidsnota. Die mensen kijken ook wat naar elkaar. De zaak moet meer gecoördineerd worden. Daar moet inderdaad op worden ingezet. Er kan nog heel wat gebeuren op dat vlak. Dat staat los van alle projecten die in de beleidsnota staan, en die we uiteraard behouden.

**De voorzitter:** Mevrouw De Vits heeft het woord.

**Mevrouw Mia De Vits:** Voorzitter, minister, zoals andere collega's hebben gezegd, zijn de gepubliceerde cijfers niet nieuw. We kennen ze. Ze bevestigen een trend. Maar ik vind dat de conclusies die daaraan worden gekoppeld door zowel de Nederlandstaligen als de Franstaligen, wat onlogisch zijn. Als ik naar Wallonië verhuis, wil dat dan zeggen dat het Franstalig karakter van de regio achteruit gaat en dat het beleid faalt? Over welk falend beleid heeft men het dan? Mag ik niet verhuizen? Moet Vlaanderen zijn deuren gesloten houden voor mensen uit Brussel? Neen, ik denk dat niet. Ik vind het huidig beleid, dat is herbevestigd in de beleidsnota en zoals het ook is gevoerd in de afgelopen legislatuur, moet worden voortgezet. Men moet ervan uitgaan dat mensen die in de Rand komen wonen, zich willen integreren. Bij die lijn gaan we ervan uit dat men op drie momenten waarop men bij de overheid passeert, moet aantonen dat men zich wil integreren: bij de instap in het onderwijs, bij de zoektocht naar werk, bij het zoeken naar een woning. Op die drie momenten moet men de mensen duidelijk maken dat de Rand een Nederlandstalig karakter heeft en dat de kennis van de taal is aangewezen. Dat is ook herbevestigd in de beleidsnota. Als dat niet vrijwillig gebeurt, dan moet dat op een meer aanklampende manier gebeuren, zoals we dat ook gedaan hebben bij de toekenning van een sociale woning.

Mijnheer Van Rompuy, u verwijst naar de heer Maingain. De heer Maingain gaat er in zijn betoog van uit dat iedereen zijn eigen taal moet spreken en dat men dus maar twee gescheiden gemeenschappen moet creëren. Ik zou niet willen dat we andere extreme maatregelen

zouden nemen, die erop neerkomen dat de deuren worden gesloten of dat we geografisch gescheiden gemeenschappen creëren.

Die statistieken van Kind en Gezin, ten slotte, zeggen ons niet alles. De taal die een gezin thuis spreekt, dat is de taal die ze het best kent. Maar dat geeft ons geen gegevens over de taal die de gezinnen kennen. Ik vraag me dan ook af of we voor de Rand niet veeleer moeten werken met een taalbarometer, waarbij we het taalgebruik, de taalverschuivingen, de taalidentiteit in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest meten. Misschien is dat een beter instrument voor de Vlaamse Rand dan de bestendinging van het Vlaams karakter. Over dat begrip bestaat er, denk ik, geen eensgezindheid.

**De voorzitter:** Mevrouw De Knop heeft het woord.

**Mevrouw Irina De Knop:** Collega's, ondertussen is er al heel wat gezegd. Ik deel grotendeels de analyse van mevrouw De Vits. De vraag van de heer Van Rompuy is natuurlijk allesomvattend. Hij gebruikt een kapstok, maar eigenlijk gaat de vraag over het volledige beleid van de Vlaamse Rand. Hij wil een volledige evaluatie. Het klopt dat de verdere verfransing niet nieuw is en dat er ook in het verleden al heel hard is gewerkt om om te gaan met dit sociologisch gegeven. Zelfs met alle beleid ter wereld blijft het moeilijk om een sociologisch gegeven om te keren. Tenzij er andere voorstellen zijn, vind ik dat we de nodige openheid aan de dag moeten leggen om daarmee om te gaan. Dat betekent uiteraard niet dat we de verfransing of de verstedelijking van onze regio zomaar met lede ogen moeten aanzien.

Het kan nuttig zijn om na te gaan of het beleid dat we voeren met betrekking tot het Vlaams karakter, en meer specifiek de middelen voor de Vlaamse Rand, geëvalueerd kunnen worden. Mijn collega stelt straks daarover een vraag. De discussie is zeker niet ten einde. Het gaat om een rechtmatige vraag. Het zou nuttig kunnen zijn het beleid dat we de afgelopen jaren hebben gevoerd en dat was afgestemd op de realiteit van toen, te screenen en te evalueren. Ondertussen is de realiteit immers geëvolueerd.

Waar ik mevrouw De Vits absoluut in ondersteun, is het feit dat we twee cruciale elementen hebben voor wat betreft de ondersteuning van het Nederlandstalige karakter. Er zijn heel veel dingen die we niet kunnen beïnvloeden, zoals de thuistaal, maar op bepaalde sleutelmomenten in het leven kunnen we er wel voor zorgen dat het Nederlandstalige karakter gewaarborgd blijft. Het onderwijs is echt een katalysator om het Nederlandstalige karakter van Brussel en de Rand te bewerkstelligen. In die zin verontrust het mij een beetje dat ik de minister van Onderwijs hoor zeggen dat, wat hem betreft, de draagkracht van het Nederlandstalige onderwijs bereikt is. We zien nu al dat steeds meer kinderen uit Brussel naar school gaan in de Rand. We moeten het beleid in de Rand daar helemaal op afstemmen.

Mijnheer Van Hauthem, u zegt dat taalbadklassen een alternatief kunnen zijn. Ik wil er toch voor waarschuwen dat dat geen uitsluitingscriterium mag zijn. Want wat zullen we dan krijgen? Een klasje waar enkel nog allochtone leerlingen in zitten, of anderstaligen en allochtonen?

**De heer Joris Van Hauthem:** Dat is geen uitsluiting. We geven hun net alle mogelijkheden om met voldoende kennis van het Nederlands het onderwijs binnen te stappen.

**Mevrouw Irina De Knop:** Die doelstelling onderschrijf ik helemaal. Die kinderen moeten inderdaad alle kansen hebben. Maar beeld je maar eens in dat je als kind in die situatie verkeert, dat je in een school aankomt en meteen in een B-klasje wordt gezet. Dat geeft je al van bij de aanvang niet de gelijke kansen waar we allemaal voor willen strijden.

**De heer Joris Van Hauthem:** Wat is het belangrijkste? Dat men voldoende Nederlands kent, en dat men dat bijvoorbeeld op die manier doet, al zijn er misschien ook nog andere manieren. Dán begin je met gelijke kansen, namelijk met een even goede kennis van het Nederlands als de Nederlandstalige kinderen.



Er zijn trouwens al scholen waar sommige klassen voor 90 percent uit alloctonen bestaan. Die zijn er al, maar dan in het gewone onderwijs. Die kinderen hebben dan alle moeite van de wereld om mee te kunnen, omdat ze die taalvaardigheid niet hebben.

**Mevrouw Irina De Knop:** Ik wil het debat niet helemaal opentrekken. Ik wou gewoon opmerken dat we geen uitsluitingsbeleid mogen voeren. We moeten het GOK-decreet blijven ondersteunen. Maar ik onderschrijf uw bekommernis dat er meer ondersteuning moet zijn in de basisscholen in heel Halle-Vilvoorde, zodat leerkrachten die nu te kampen hebben met een instroom van anderstaligen, daar van bij het begin voldoende voor worden opgeleid.

Een ander element is het woonelement. In de voorbije legislatuur zijn alle mogelijke juridische middelen uit de kast gehaald om ervoor te zorgen dat mensen Nederlandskundig moeten zijn om in aanmerking te komen en dat er voorrangscriteria zijn. Vlabinvest is een goed instrument, maar het schiet mijns inziens tekort. Er is een bijkomende input van middelen nodig. We hebben het daar ook over gehad tijdens de bespreking van de beleidsnota, en u wees erop dat dat niet alleen uw bevoegdheid is. Ik geef die bezorgdheid toch nog eens mee. Ik merk ook dat ze gedeeld wordt door de collega's. Als we ervoor willen zorgen dat jonge gezinnen kunnen blijven wonen in de regio vanwaar ze afkomstig zijn, moeten we ook zorgen voor woonmogelijkheden voor de middenklasse. Vlabinvest is daarvoor het middel bij uitstek.

Ik ga niet ontkennen dat Zaventem en Vilvoorde daar bij prioriteit gebruik van kunnen maken, maar de geografische spreiding van Vlabinvest kan heel wat beter. Ook gemeenten als Dilbeek, die grenzen aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, hebben nood aan dergelijke woningen.

**De voorzitter:** Minister, er is duidelijk bezorgdheid over de cijfers, die eerst in Doorbraak verschenen en dan via de omweg van Le Soir ook in de Nederlandstalige pers nogal wat reacties teweegbrachten. Dat betekent dat men op de redactie van Le Soir Doorbraak leest, en op de redacties van de Vlaamse kranten niet of met enige vertraging. *(Gelach)*

Minister Bourgeois heeft het woord.

**Minister Geert Bourgeois:** Ik sluit me aan bij die laatste opmerking. Ook de heren Van Rompuy en Van Hauthem hebben er al op gewezen dat dit eigenlijk oud nieuws is. Toen de cijfers in maart 2009 voor het eerst gepubliceerd werden, heeft de heer Demesmaeker daar al een vraag over gesteld.

Wie het debat over de beleidsnota heeft bijgewoond, weet dat we daar heel uitvoerig op zijn ingegaan. Ik heb een uitgebreide omgevingsanalyse gebracht in mijn beleidsnota die alle cijfers geeft, en die zelfs cijfers geeft die nog alarmerender zijn, om in dezelfde terminologie te blijven. Uit onze cijfers blijkt namelijk dat in de Vlaamse Rand in 60 percent van de gezinnen het Nederlands niet de thuistaal is. U hebt het over Halle-Vilvoorde, mijnheer Van Rompuy, maar ik heb het over de Rand. Die omgevingsanalyse is onrustwekkend.

De collega's hebben gewezen op de aangroei van de Brusselse bevolking. Dat fenomeen doet zich evenzeer voor in de Vlaamse Rand. Sinds 1997 zijn 40.000 Brusselaars naar de Vlaamse Rand gekomen. In de Vlaamse Rand wonen bovendien 10 percent buitenlanders, dat is tweemaal meer dan het gemiddelde. In 60 percent van de gezinnen is de thuistaal niet het Nederlands.

Er zijn echter ook positieve zaken, zoals de vooruitgang van het Nederlandstalig onderwijs. Dat biedt een opportuniteit. We moeten daar volop aandacht voor hebben en moeten daarop inzetten.

Welke maatregelen nemen we? Ik zal niet de hele beleidsnota herhalen, maar veeleer bij een aantal zaken stilstaan. Ik wil ingaan op wat mevrouw De Vits zei over de migratie van Vlamingen naar Franstalig België. Door de aard van de dingen gaat het daar mijns inziens om een andere problematiek. In Franstalig België worden mensen geassimileerd. Dat is ook het

beleid van de Francité. Dat heeft mede te maken met een zekere assertiviteit van de lokale besturen. Je kunt je niet inbeelden dat je in Franstalig België faciliteiten krijgt. Bij de cruciale momenten zul je in contact komen met de overheid, en je zult dat in het Frans doen. Dat is de realiteit.

Je ziet dat op veel vlakken, ook in het inburgerings- en integratiebeleid. De heer Destexhe was onlangs de eerste die het had over een inburgeringsbeleid in Franstalig België. Wij zijn daar al de hele tijd mee bezig. Nu hoor je daar voor het eerst één stem voor pleiten. Ik heb daar destijds in de Kamer van Volksvertegenwoordigers uitvoerige debatten over gevoerd met de Franstaligen, die er vanuit hun context zelfs de noodzaak niet van inzien om daar zelfs maar een debat over te voeren. Zij vinden dat heel vanzelfsprekend: je komt er wonen, je past je aan. De francofonie past dat principe wereldwijd toe. Men doet dat in Frankrijk, in Québec. Alleen als men bij ons komt, vindt men dat niet vanzelfsprekend.

Ik vind het een heel belangrijke problematiek voor de mensen zelf. De schoolproblematiek is hier al aangehaald. Welnu, er is een schoolachterstand die ontstaat door een gebrek aan taalkennis. Het leidt dus tot ongelijkheid. Van de mensen die een andere thuistaal hebben, raken er procentueel meer niet aan een eindexamen. Voor die mensen is dat dus een probleem van gelijke kansen. Het vervolgverhaal is dan dat men minder kansen krijgt op de arbeidsmarkt, want in Vlaanderen moet je in de regel Nederlands kennen om werk te vinden.

We zijn bezig met de problematiek van de schoolomkadering. We gaan daar overigens ruimer dan alleen maar de negentien gemeenten, mijnheer Van Rompuy. De Vlaamse Regering breidt dat zelfs uit naar een aantal gemeenten in het arrondissement in Leuven, omdat dat gebied de facto dicht bij Brussel ligt dan een aantal andere gemeenten.

Het is niet enkel een probleem van individuele ongelijkheid en achterstand. Het is ook een maatschappelijk probleem. Een samenleving heb je maar als je voldoende verbindingsmiddelen hebt, en taal is daar de essentiële sleutel in. Je kunt geen hechte samenleving maken met mensen die allemaal naast elkaar leven, die niet eens elkaars taal spreken. Dan zit je vlug in gescheiden werelden en segregatie.

Het probleem, mijnheer Van Rompuy, baart ons allemaal evenzeer zorgen. De vraag is: welk beleid plaatsen we daar tegenover? Natuurlijk, mijnheer Van Houthem, voert Vlaanderen geen beleid van “de Rand is een overvloedgebied”. Het is gewoonweg zo. Die uitdijbeweging doet zich overal voor, niet alleen in België. Alleen hebben wij te maken met een hoofdstad die door de jaren heen alsmaar meer Franstalig en meer polyglot geworden is. Als die anderstaligen overvloeien naar de Rand, die constitutioneel behoort tot het Vlaams gebied, zitten we met een bijkomende problematiek.

Ik zal niet alle maatregelen uit de beleidsbrief herhalen. Ik sta stil bij enkele punten. We moeten de rol van de lokale besturen meer gaan beklemtonen, zoals de heer Segers zegt. We moeten bondgenoten worden en een gezamenlijk beleid ontwikkelen. Ik denk onder andere aan de integratiediensten. In een aantal steden en gemeenten zijn die er al, namelijk in Vilvoorde, Sint-Pieters-Leeuw en Halle. Er wordt er straks een opgericht in Dilbeek, Grimbergen en Beersel. Daar worden voorbereidingen getroffen. Er zijn nog altijd steden die er geen hebben. Onder andere in Zaventem is er nog altijd geen beslissing gevallen.

Een ander aspect is de schepen voor Vlaamse Aangelegenheden. Steeds meer gemeenten kiezen daarvoor. Uitgerekend de twee gemeenten die u aanhaalt, Vilvoorde en Zaventem, hebben er geen. Dat betekent niet dat er geen Vlaams beleid wordt gevoerd, u hebt er voorbeelden van gegeven. Alleen doe ik een oproep dat dat in de volgende periode wel zou gebeuren omdat er dan een specifiek aanspreekpunt is, en omdat er dan iemand een beleid voert voor het Vlaamse karakter van de stad of gemeente. Het wordt dan een beleidsprioriteit. Het is mijn bedoeling om nauwer te gaan samenwerken met die mensen. Ik wil werken aan een soort handboek ter ondersteuning, een soort draaiboek, voor die schepenen. De knoop zit in het voeren van een echt onthaalbeleid, terwijl men tegelijk assertief blijft. Zoals mevrouw

De Vits zegt: er zijn officiële contacten met het Vlaamse leven. Naar mijn aanvoelen zijn wij vaak niet assertief genoeg. We maken niet genoeg duidelijk dat men op Vlaams taalgebied komt. Dat hoeft niet strijdig te zijn met een hoffelijk onthaal en openstaan voor mensen: die twee kunnen complementair zijn.

De heer Van Der Taelen heeft er terecht op gewezen dat het een opportuniteit is dat het niet meer de bourgeois zijn die inwijken, maar een andere groep, waar we wel winst mee kunnen maken. We zien dat ook in Brussel trouwens: per jaar leren 15.000 mensen vrijwillig Nederlands. Het gebeurt vrijwillig want we hebben daar geen enkel dwangmiddel toe. Dat zijn voor het grootste deel nieuwelingen. Dat is een hoog getal. Dat is een opportuniteit. U weet het wellicht beter dan ik, die mensen doen dat om erbij te horen en om een baan te vinden, om zich een toekomst te verzekeren. Onthaal is belangrijk, en gelijke kansen, met andere woorden het onderwijs. We moeten duidelijk maken dat ze Nederlands moeten leren, zeker als ze voor hun kinderen een toekomst willen scheppen.

Het woonbeleid is van groot belang. Ik heb er in de vorige regering voor gezorgd dat het voorstel van decreet van de heer Demesmaeker deel uitmaakt van de Vlaamse Wooncode. Het is een belangrijk instrument. Het is ingeschreven vanuit de regering in de wooncode. Er moeten misschien nog wat zaken worden bijgesteld. Ik ben blij dat de meerderheidspartijen hier zeggen dat er meer middelen moeten worden vrijgemaakt. Als er meer middelen in de loop van de regeerperiode vrijkomen, dan hoop ik dat we er samen kunnen voor zorgen dat voor dit probleem aandacht moet worden opgebracht. Spijtig genoeg zijn vandaag de middelen van Vlabinvest niet royaal aanwezig.

Wat de welzijnsproblematiek betreft, kom ik nog op Kind en Gezin terug. We hebben het hier over het moment dat jonge gezinnen met kinderen in contact komen met de Vlaamse overheid. We moeten er zeker voor zorgen dat dit geen instrument van verfransing wordt, maar het omgekeerde effect heeft.

Ten slotte: ik heb ooit de eer gehad om samen met de heer Herman Van Rompuy dat wetsvoorstel te mogen indienen. Dat is nog steeds in behandeling. Het zou een historische gebeurtenis zijn als het wetsvoorstel-Bourgeois-Van Rompuy zou worden goedgekeurd. Het is uiterst belangrijk te beseffen dat de sfeer van tweetaligheid in die kieskring, die haaks staat op de indeling van de taalgebieden van dit land, een ernstige aangelegenheid is. Die sfeer staat mensen als Maingain toe om te zeggen dat het beleid niet werkt en om in de verkiezingscampagnes te stellen dat dit één tweetalig gebied is. We moeten ons daartegen verzetten. Er moet dus erg snel een maatregel op federaal vlak worden genomen.

Een positief punt is wel dat het Nederlandstalige onderwijs groeit. Dat komt ook in de volgende vraag van de heer Van Rompuy aan bod. In de faciliteitengemeenten is het aantal leerlingen in het Nederlandstalige onderwijs groter dan dat in het Franstalige onderwijs. Dat is een evolutie die zich doorzet. Dat leidt natuurlijk tot problemen, maar we moeten dat als een opportuniteit zien en daar voluit in investeren en ervoor zorgen dat die mensen zich helemaal in onze samenleving integreren.

We hebben het over de cijfers van Kind en Gezin gehad. Ze zijn in mijn beleidsnota vermeld. Bij de bespreking zei ik dat elke minister op dat vlak een beleidslijn moet ontwikkelen. Maar dat betekent niet dat ik mijn rol als coördinerend minister niet opneem. Zo heb ik ervoor gezorgd dat Kind en Gezin is uitgenodigd op het eerste coördinatieplatform van het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel (VSGB), in december. Toen zijn een aantal afspraken met Kind en Gezin gemaakt. Tot mijn verrassing bleek immers dat Kind en Gezin Franstalige folders aan mensen geeft. Dat kan niet, en er is afgesproken dat dit niet meer gebeurt. En het gebeurt ook niet meer. Men kan mensen ontvangen en begrip hebben voor hun situatie, maar men moet er expliciet voor zorgen dat ze van meet af aan weten dat ze in Vlaanderen zijn en dat Nederlands de voertaal is.

Kind en Gezin zal ook een taalactieplan uitwerken. Het is erg belangrijk dat dit gebeurt. We moeten gastvrij zijn en een onthaal aanbieden, maar tegelijkertijd moeten mensen weten dat ze in Vlaanderen zijn. We mogen in geen geval van die lijn afwijken. Er is een plan uitgewerkt dat de komende twaalf maanden zal worden uitgevoerd. Ik zal vragen dat daarvoor wordt samengewerkt met de provincie, want die heeft expertise inzake onthaal van anderstaligen in huis. De provincie biedt opleidingen aan aan mensen die in contact komen met anderstaligen. Kind en Gezin moet niet opnieuw het warm water uitvinden.

Kind en Gezin zal ook op de volgende bijeenkomst van het VSGB aanwezig zijn. De VDAB zal er zijn taalbeleid komen uitleggen. Het is goed dat ze van elkaar leren. En Kind en Gezin zal er reageren op de vraag naar flexibele kinderopvang in functie van wat de VDAB vraagt. De VDAB biedt opleidingen aan, maar vaak gaan de mensen daar niet op in vanwege de kinderopvang. Ik ben blij dat de beide naar de volgende vergaderingen zullen komen.

Aparte maatregelen voor Zaventem en Vilvoorde heb ik niet in de pijplijn. Ik erken het probleem, er is een grote instroom, maar die is er overal. Procentueel is die instroom vrij hoog, zo niet het hoogst, in de twee steden, zeker in absolute aantallen. Dat staat buiten kijf. Het probleem doet zich overal voor en gaat verder, zij het dat er een sociologische mutatie van de migratie tot stand is gekomen. Sinds 1997 zijn er 40.000 Brusselaars in de Vlaamse Rand terechtgekomen.

We moeten doorgaan met wat in de beleidsnota staat en aanvullen waar er suggesties zijn. Straks komen we aan de evaluatie van het beleid, daarover werden hier al ideeën geopperd. Het beleid van de vorige jaren moet worden geëvalueerd. Dat belet niet dat we zelf geen beleidsmaatregelen moeten nemen. Ik denk aan wat in de wooncode staat. Dat is vanuit de politiek gegroeid. Ik denk aan de problemen in de scholen, aan Kind en Gezin enzovoort. Dat zijn beleidsinstrumenten die we in handen hebben. We moeten niet wachten tot het beleid wordt geëvalueerd om bij te sturen of een nieuw initiatief te ontwikkelen.

**De voorzitter:** Mevrouw De Vroe heeft het woord.

**Mevrouw Gwenny De Vroe:** Minister, u sprak over het onthaalbeleid. Als minister van Inburgering hebt u troeven in handen. Ik wil toch even wijzen op het probleem van de enorm lange wachtlijsten voor mensen die Nederlands willen leren. Wellicht bent u daarvan op de hoogte. Ik heb dat vernomen van het centrum voor basiseducatie te Mechelen en Antwerpen, maar ook in de Rand. Ook daar is dat probleem erg groot.

Minister, ik weet dat men aan het lobbyen is om bijkomende subsidies te krijgen van de Vlaamse overheid. Het is belangrijk dat u daar bijkomend in investeert om die wachtlijsten weg te werken.

**De heer Mark Demesmaeker:** Er zijn inderdaad blijkbaar opnieuw wachtlijsten. Ik had daarover een vraag om uitleg ingediend in een andere commissie, maar die is onontvankelijk verklaard.

**De voorzitter:** Minister Bourgeois heeft het woord.

**Minister Geert Bourgeois:** Dat probleem is vorige week aan bod gekomen in een of andere commissie. Nederlands tweede taal is een bevoegdheid van minister van Onderwijs Pascal Smet. Ik neem er nota van dat er ook in de Vlaamse Rand wachtlijsten zijn. Er is me gesignaleerd dat daar enkel in Antwerpen problemen mee zijn, en heel grote problemen ook. Dat heeft te maken met de geregulariseerden. In 2009 hebben zich massaal veel mensen aangemeld. Dat komt door de federale regularisatiepolitiek.

Praat eens met mevrouw De Coninck. Zij zal u zeggen hoe groot het probleem daar is. Maar als u me zegt dat er ook problemen zijn in de Vlaamse Rand, dan zal ik dat signaleren aan minister Smet. Hij heeft gezegd dat hij voor een oplossing zorgt tegen september.

Ik ben bevoegd voor de Huizen van het Nederlands, die de mensen doorsturen. De cursussen zelf zijn een bevoegdheid van de minister van Onderwijs. Ik steek daarmee geen paraplu op,

ik heb daarover overleg met hem. Ik heb gezegd dat we dat moeten oplossen. De financiering zit bij Onderwijs en niet bij Inburgering.

**De voorzitter:** Het incident is gesloten.

■

**Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de ontwikkeling van een evaluatie- en opvolgingsinstrument om de effecten van het beleid in de Vlaamse Rand na te kunnen gaan**

**De voorzitter:** Mevrouw De Vroe heeft het woord.

**Mevrouw Gwenny De Vroe:** Minister, in de vorige vraag is dit probleem al aan bod gekomen. U hebt gezegd dat het beleid constant moet worden geëvalueerd en bijgestuurd. Ik zal de cijfers van Kind en Gezin en van de Studiedienst van de Vlaamse Regering niet opnieuw aanhalen. Die hebben we hier al gehad. Daaruit blijkt niet alleen dat er een verdere verstedelijking, internationalisering en ontnerlandsing is, maar ook dat er in Halle-Vilvoorde tegen 2060 een bevolkingstoename komt met 28 procent.

Is het beleid van de Vlaamse overheid tot behoud en versterking van het Vlaamse karakter van de Vlaamse Rand wel effectief? Het is nooit onderzocht, maar de cijfers van het studierapport wijzen er alleszins op dat het Vlaamse karakter van de Rand wordt verzwakt in plaats van verstevigd. Is dit beleid het best mogelijke? Zelfs dat weten we niet. De effecten van het beleid zijn immers nooit gemeten. En toegegeven, dat is ook geen eenvoudige opdracht.

Op de website van het centrum vernemen we dat er een onderzoeksproject is gestart om een instrument te ontwikkelen dat toelaat de effecten van het beleid ter bevordering van het gebruik van het Nederlands en ter ondersteuning van het Vlaamse karakter van de Rand te meten. Hiertoe is het in de eerste plaats nodig die indicatoren te identificeren waarop men op basis van een gericht beleid, impact kan uitoefenen. De uiteindelijke bedoeling is het gebruik van het Nederlands in al zijn aspecten te versterken. Prioritair legt het onderzoek dan ook de klemtoon op de elementen die het Vlaamse karakter van de Rand bepalen en waarop het bovengenoemde beleid kan steunen om het beoogde effect te verkrijgen.

Binnen de opdracht worden drie delen onderscheiden. Ten eerste de identificatie en analyse van de aspecten die het karakter van de Vlaamse Rand bepalen en isoleren van indicatoren die als standaard voor het beleid kunnen fungeren en de samenhang hiertussen bepalen. Ten tweede het ontwikkelen van een instrumentarium om een selectie van deze indicatoren te meten en te situeren in het kader zoals geschetst in deel een. Ten derde de nulmeting als basis voor de evolutie van het effect van huidige en toekomstige beleidsmaatregelen binnen enkele geselecteerde domeinen.

Minister, is het onderzoek afgerond? Zo niet, tegen wanneer verwacht u dat het onderzoeksproject zal worden opgeleverd? Is het niet opportuun, als het meetinstrument is ontwikkeld, dit ook in heel Vlaams-Brabant in te zetten om de evolutie van het Vlaams karakter van de provincie te meten? Op welke wijze meent u dat de ontwikkeling van een meetinstrument erin zal slagen om het beleid tot behoud en versterking van het Vlaamse karakter met kans op succes bij te sturen?

**De voorzitter:** Mevrouw De Vits heeft het woord.

**Mevrouw Mia De Vits:** Ik steun het idee van een meetinstrument. Alleen moeten we iets hebben dat we kunnen meten. Mevrouw De Vroe geeft toe dat het niet zo eenvoudig is om dat te vinden. Is een taalbarometer niet een beter instrument dan een bestending van het Vlaamse karakter, dat niet zo gemakkelijk in te vullen is en waarover geen eensgezindheid bestaat? De trekker in dat dossier is de provincie Vlaams-Brabant. Uiteraard zijn we daar mee

in betrokken. Als we dit beleid voeren, dan is het belangrijk dat we de effecten ervan kunnen meten.

**De voorzitter:** Minister Bourgeois heeft het woord.

**Minister Geert Bourgeois:** De politici moeten zelf tot hun beleid komen. Ze hebben de plicht om het terrein te overschouwen en na te gaan welke problemen er zijn, hoe ze eraan kunnen verhelpen, en welke nieuwe initiatieven ze kunnen nemen. Dat is in het verleden gebeurd, dat gebeurt nu ook. Het is ook belangrijk om de effecten te kennen. De cijfers die de heer Van Rompuy daarnet heeft aangebracht, moeten we niet nog eens wetenschappelijk onderzoeken. De naakte cijfers zijn de naakte cijfers. Daartegenover moeten we dan een beleid ontwikkelen.

Het kan inderdaad belangrijk zijn dat er op wetenschappelijke wijze onderzoek gebeurt naar de effecten van het beleid. Wat moet je onderzoeken en hoe? Mevrouw De Vits heeft het over een taalbarometer, ik zal dat meenemen. Onder leiding van de provincie, in samenwerking met de Vlaamse Rand en de Vlaamse overheid, zal er een onderzoek gebeuren. De vorige jaren zijn er pogingen geweest om dat ook te doen en is dat eigenlijk niet goed geweest. Men kan er niets mee aanvangen. Als je een onderzoek doet, is het de bedoeling dat je conclusies kunt trekken en tot een beleid kunt komen. Of dat zal lukken, weet ik niet. Ik zal niet zeggen dat ik er sceptisch tegenover sta. In elk geval mag het voor ons geen aanleiding zijn om zelf niet creatief na te denken. Wij zijn de beleidsmakers.

De provincie zal dus een nieuwe studie laten maken. Daarvoor moet nog een bestek worden uitgeschreven. Voor dit gebeurt, wordt het advies ingewonnen van een stuurgroep. De stuurgroep is samengesteld uit vertegenwoordigers van de provinciale diensten en van het kabinet van de gedeputeerde Elke Zelderloo, een lid van mijn kabinet en vooral mensen uit de wetenschappelijke wereld. Het gaat om: professor emeritus sociale wetenschappen Jaak Billiet van de K.U.Leuven, professor taalwetenschap Koen Jaspert van de K.U.Leuven, professor politieke wetenschappen Peter Thijssen van de Universiteit Antwerpen, professor sociale wetenschappen Rudi Janssens van de Vrije Universiteit Brussel en van het Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum (BRIO), mevrouw Josée Lemaître van de Studiedienst van de Vlaamse Regering en mensen van de Vlaamse Rand.

De stuurgroep moet meewerken aan de omschrijving van de opdracht. Ik zal signaleren wat mevrouw De Vits heeft gezegd, zodat daarover ook kan worden nagedacht in de stuurgroep. Daaruit moet een bestek komen en dan moet een studieopdracht worden aanbesteed. Het onderzoek zal gericht zijn op de negentien gemeenten. Dat is ook het werkgebied van de vzw 'de Rand'. Uiteraard vind ik het geen probleem om de resultaten van die studie open te trekken. Ik wil de stuurgroep ook vragen of het nuttig is om de hele provincie er van meet af aan bij te betrekken. Maar het onderzoek moet wel doenbaar zijn. Het moet zich richten op een gebied en op beleidsdomeinen waarvoor het met beperkte middelen resultaten kan opleveren.

Metten is weten. Het is belangrijk dat we daaraan meewerken. Als er uit dat onderzoek nuttige zaken komen die ertoe leiden dat we nieuwe dingen kunnen ontwikkelen of het beleid moeten bijsturen, zal ik er graag kennis van nemen. Als het ooit zover komt, zullen we hier, voorzitter, de kans krijgen om daarop in te gaan en te bekijken welke beleidsconclusies we kunnen trekken.

**Mevrouw Gwenny De Vroe:** Minister, dank u voor uw antwoord. Ik ben er heel tevreden mee. Ik heb begrepen dat u er effectief werk van zult maken. Welke timing kleeft u op het bestek van de stuurgroep? Het lijkt me nuttig om het onderzoek voor heel de provincie te houden. Dan krijg je een duidelijk beeld van de uitdaging. Als de studie gebeurd is, zullen we zien welke nuttige instrumenten eruit komen en op welke manier het beleid bijgestuurd kan worden. Het is een heel positieve zaak.

**Minister Geert Bourgeois:** Dank u voor uw positieve waardering. Het is de provincie die de leiding heeft. Ik heb geen zicht op de timing. Ik heb begrepen dat de vorige studie niet tot resultaten heeft geleid. Daarom vind ik het belangrijk dat er eerst die stuurgroep is. Die is gisteren voor het eerst bijeen gekomen. Het is belangrijk dat zij goed voorbereidend werk levert. Ze moet komen tot een opdrachtschrijving met wetenschappelijke waarde die kan leiden tot beleidswaarde.

We moeten die stuurgroep nu wat tijd geven eerder dan te zeggen dat ze volgende maand klaar moet zijn. Het is allemaal niet zo eenvoudig. Het zijn geen cijfers die je kunt meten zoals het bruto nationaal product of de werkloosheid. Het is een complexe materie die te maken heeft met een zeer complexe sociologische situatie. Ik zou de stuurgroep de tijd willen geven om het goed uit te werken. Ik hoop dat ze eruit geraken. Daarom zitten er ook gerenommeerde wetenschappers bij. Ik hoop dat ze aan de provincie kunnen aanleveren wat het voorwerp moet zijn van de aanbesteding. Er moet vooruitgang worden geboekt, maar ik wil ze niet opjagen. Het slechtste dat we kunnen hebben, is een onderzoek waar we niets mee kunnen doen. Het ontslaat ons niet van de verplichting om ondertussen een beleid te voeren. Komen er dan aanbevelingen, graag. Ik zou vooral graag hebben dat dit leidt tot een goed onderzoek.

**Mevrouw Gwenny De Vroe:** Ik heb begrepen dat de provincie de leiding heeft. Misschien is het nuttig dat u de leiding neemt, zodat we weten dat het vooruitgaat.

**Minister Geert Bourgeois:** De provincie heeft daarvoor de budgetten. De vraag zal zijn of wij mee subsidiëren, maar goed, ze hebben het de vorige keer ook gedaan. Zij zullen het bestek uitschrijven. Het belangrijkste is dat het gebeurt.

**Mevrouw Gwenny De Vroe:** Het is de vorige keer mislukt, en toen had de provincie ook de leiding.

**Minister Geert Bourgeois:** Daarom hebben we die stuurgroep gemaakt. Ik zit bij manier van spreken mee aan het stuur, ook al ga ik die wetenschappers uiteraard niet beïnvloeden. Ik ben geen deskundige zoals professor Billiet en de anderen, die heel veel ervaring hebben met dergelijk onderzoek. Het is helemaal niet de bedoeling om de wetenschappelijke aanpak politiek bij te sturen. Ik heb er geen probleem mee dat de provincie de leiding heeft. De stuurgroep is samengesteld. De vzw 'de Rand' zit erbij, mijn administratie en die van de provincie en de wetenschappers. Ik heb goede hoop dat de stuurgroep tot goede conclusies en aanbevelingen komt. Wie nu het bestek uitschrijft en de aanbesteding doet, dat is een afgeleide.

**De voorzitter:** Wij zijn er ook nog altijd, mevrouw De Vroe, om de vinger aan de pols te houden en eventueel het vuur aan de schenen te leggen.

Het incident is gesloten.

■

**Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het verdwijnen van de Vlaamse gemeenteschool in Wezembeek-Oppem**

**De voorzitter:** De heer Van Rompuy heeft het woord.

**De heer Eric Van Rompuy:** Ik voel me persoonlijk betrokken bij de Vlaamse gemeenteschool in Wezembeek-Oppem, De Letterbijter. Ik woon er enkele honderden meter vandaan en volg de problematiek al jaren.

Er zijn heel wat problemen geweest met die school, die tot vorig jaar een freinetschool was. We weten dat er pesterijen zijn geweest vanuit het gemeentebestuur van Wezembeek-Oppem en de burgemeester. Het zijn maar details, maar vorig schooljaar werd het de leerlingen

verboden om deel te nemen aan de Gordel voor Scholen. Dat wijst erop dat de burgemeester die school als Nederlandstalige school liever kwijt dan rijk was. We zien dat op alle terreinen. Ik heb veel respect voor de Vlamingen die in Wezembeek-Oppem nog politiek actief zijn. Ze hebben geen Vlaamse schepen meer. Ze zitten in een totaal Vlaamsvijandige omgeving. Dat mag zo wel worden gezegd.

Heel wat ouders, die ook in de schoolraad zitten, hebben natuurlijk een bepaalde vorm van onderwijs gekozen in bepaalde omstandigheden, maar zij zijn gezwicht door alle moeilijkheden met het gemeentebestuur. Ze hebben aan het gemeenschapsonderwijs gevraagd om die school over te nemen. Wellicht is dat in die omstandigheden een goede oplossing voor die school. In een krant staat dat er geen Nederlandstalige gemeenteschool meer is en dat het de eerste gemeente in de Rand is zonder Vlaamse gemeenteschool. Symbolisch is dat een heel gevaarlijke zaak. De beslissing om de school over te hevelen naar het gemeenschapsonderwijs, is misschien een betere oplossing voor de school dan dat er in een sfeer van pesterij onderwijs wordt ingericht. De kinderen en de ouders hebben daar geen boodschap aan.

Daarnet hebben we de discussie gevoerd over het Nederlandstalig karakter. In Wezembeek-Oppem zijn er nog 8 of 9 percent ouders van wie de communicatietaal het Nederlands is. Het zal een signaal zijn om ook in andere gemeenten, bijvoorbeeld Kraainem, Linkebeek enzovoort, een soort boycotpolitiek te voeren, zodat het gemeentelijk onderwijs op de een of andere manier wordt weggepest. Omdat we willen dat daar ook goed onderwijs wordt aangeboden in een serene omgeving, zou het gemeenschapsonderwijs die rol daar wel eens kunnen overnemen.

Minister, u bent bevoegd voor de Vlaamse Rand. Wat vindt u daarvan? Ik heb absoluut niets tegen het gemeenschapsonderwijs. Daar gaat het niet over. Het gaat erom dat we te maken hebben met de eerste Vlaamse gemeente in de Rand zonder gemeenteschool. In de krant zegt de heer van Hoobrouck triomfalistisch dat het een win-winsituatie is: de gemeente is ervan af en de Vlaamse Gemeenschap kan doorgaan. Ik heb niet gevolgd wie er de afgelopen weken het initiatief heeft genomen. Ik hoor dat die beslissing is genomen. Ik ben daar absoluut niet gelukkig mee. Ik vrees dat de Franstaligen het zullen interpreteren als: 'Nous avons gagné'.

**De voorzitter:** Mevrouw De Vits heeft het woord.

**Mevrouw Mia De Vits:** Voorzitter, ik woon al een tijdje niet meer in Wezembeek-Oppem. Vroeger kwam ik de heer Van Rompuy 's zondagsmorgens soms tegen.

De analyse van de heer Van Rompuy zal wel correct zijn. Het is spijtig wat er gebeurd is. Voor mij is het echter belangrijk dat er een Nederlandstalige school blijft bestaan. Het is dan van ondergeschikt belang wie het onderwijs inricht. Het is dus geen achteruitgang dat het gemeenschapsonderwijs (GO!) daarvoor zorgt. We mogen GO! dankbaar zijn dat het dat initiatief neemt. Het is belangrijk dat de school blijft bestaan. Mijnheer Van Rompuy, ik vind het dus geen ontnederlandsing, zoals u het in uw vraag stelt. Integendeel, het is belangrijk dat GO! de rol heeft overgenomen.

**De voorzitter:** De heer Van Hauthem heeft het woord.

**De heer Joris Van Hauthem:** Voorzitter, men mag zich toch niet verschuilen achter de redenering dat er nog Nederlandstalig onderwijs is, in dit geval in Wezembeek. Het feit dat we blij zijn dat het gemeenschapsonderwijs het heeft overgenomen, zegt al veel. We hebben inderdaad te maken met een gemeentebestuur dat er alles aan doet om van dat Nederlandstalig gemeentelijk onderwijs af te raken en het te laten overnemen door het gemeenschapsonderwijs. In die zin is het inderdaad een symbool voor het feit dat de faciliteitengemeenten met een meerderheid aan Franstaligen een beeld willen ophangen dat daar enkel nog Franstalig gemeentelijk onderwijs is. En dat is niet onbelangrijk.



Het gaat er niet om dat die school nog verder kan doen. Dat is een goede zaak. De discussie gaat echter over de vraag of een gemeentebestuur enkel Franstalig gemeentelijk onderwijs op zijn grondgebied kan inrichten. Daarop moet het antwoord 'neen' zijn.

We kunnen de vergelijking maken met de school in Komen, waar de Franse Gemeenschap haar financiële verplichtingen absoluut niet nakomt en ook niet wil nakomen. De Vlaamse Gemeenschap moet de financiering daarvan dan maar via het gemeenschapsonderwijs voor haar rekening nemen. Ook daar zeggen we dat het goed is dat die school er is, maar het is niet logisch en het blijft niet logisch.

Een tijdje geleden hebben we de discussie gevoerd over de jeugdinfrastructuur. Ook daar moeten we vaststellen dat de Vlaamse overheid de zaak zelf in handen neemt. Dat is een goede zaak in een aantal Vlaamse gemeenten die daarin tekort schieten. Maar ook daar moeten we vaststellen dat die gemeentebesturen hun verplichtingen op dat vlak niet nakomen.

Het voorbeeld van Wezembeek zou wel eens de voorbode kunnen zijn van wat andere gemeentebesturen ook zouden kunnen doen. Wemmel is misschien de volgende gemeente. Daar wordt wel geïnvesteerd in het Franstalig gemeentelijk onderwijs. Voor het Nederlandstalig gemeentelijk onderwijs heeft men echter zelfs geen centen om de ramen te vervangen. Die vallen er zo ongeveer uit. Wordt dat de gemeente die daar niet meer in zal investeren? Het gaat niet om het gemeenschapsonderwijs of een andere inrichtende macht. Minister, het zou geen goede zaak zijn als de Vlaamse Gemeenschap dan geacht wordt die rol over te nemen. Het zou niet ongepast zijn om te laten weten dat u paal en perk wilt stellen aan een dergelijke ontnederlandsingspolitiek. Ik voeg eraan toe dat de heer van Hoobrouck nog altijd burgemeester is, met alle plenipotenciaire bevoegdheden die daarmee gepaard gaan.

**De voorzitter:** Mevrouw De Knop heeft het woord.

**Mevrouw Irina De Knop:** Het zal misschien niet veel gebeuren in deze commissie, maar ik moet de heer Van Hauthem hierin toch bijtreden. Mevrouw De Vits, als u zegt dat er geen sprake is van een ontnederlandsing, dan begrijp ik u vanuit objectief oogpunt. Er is een oplossing, er wordt voor gezorgd dat die kinderen op zijn minst naar een Nederlandstalige school kunnen gaan. De omkadering, de zorg en de kwaliteit in die school zullen misschien verhogen ten opzichte van wat de gemeentelijke overheid zou bieden. Ik vind het echter absoluut schandalig. Er wordt een belangrijk politiek signaal gegeven. Wezembeek-Oppem is helemaal niet consequent in zijn houding. Als de gemeente een Nederlandstalige school sluit wegens budgettaire of welke andere redenen dan ook, dan moet ze dat ook doen voor haar Franstalig onderwijs.

Zoals de heer Van Hauthem daarnet zei, zijn er ook andere gemeenten, zoals Wemmel, waar heel recent bevoegdheden werden overgeheveld. De schepen van Onderwijs was bevoegd voor beide. Nu wordt die materie opgesplitst. Is dat een opstapje? Wat wordt de volgende stap? Zal men de school daar ook afstoten?

Minister, ik was daarnet bijzonder blij toen u zei dat we het Nederlandstalig onderwijs in de Rand moeten versterken. U zei dat u er met uw collega's over zult spreken dat dat een zaak is waar we absoluut op moeten inzetten. Het hoeft niet te betekenen dat er nu minder plaatsen zijn in het Nederlandstalig onderwijs.

De perceptie is echter anders. Ik wil me aansluiten bij de vraagsteller. Hoe kunt u, als minister van de Vlaamse Rand, een politiek belangrijk signaal geven?

**De voorzitter:** De heer Segers heeft het woord.

**De heer Willy Segers:** De meeste standpunten zijn bekend. Ik sluit me bij een aantal ervan aan. We hebben te maken met een goede school, een goed project, een stijgend aantal leerlingen en een gemeentebestuur dat daar tegenin gaat en zich verschuilt achter een inspectieverlag, dat eigenlijk niet van die aard was om een sluiting van de school te verantwoorden. Toch volgt de beslissing van het college van burgemeester en schepenen. De heer Van

Rompuy had het al over de ouders, die ontmoedigd raken, die afhaken enzovoort. Op de duur kan men dan inderdaad zeggen dat de leerlingencijfers dalen, dat de situatie anders is en dat er kan worden overgeheveld. Ook ik vind dat dit een voorbeeld is van een gemeentebestuur dat aan een van zijn basistaken verzaakt. Ik sluit me aan bij de collega's die deze mening zijn toegedaan. Men kan het inderdaad op dezelfde manier uitbreiden naar 'geen jeugdbeleidsplan indienen' en zo meer. Er wordt voor gezorgd dat er een oplossing is, maar eigenlijk is dit geen behoorlijk bestuur.

Minister, in die context zou ik graag van u vernemen wat met het oog op de toekomst, de mogelijke houdingen zijn.

**De voorzitter:** Mevrouw De Vits heeft het woord.

**Mevrouw Mia De Vits:** Ik heb inderdaad gezegd dat ik het geen ont nederlandse vind. Ik zeg dat omdat uit de cijfers blijkt – u moet dat maar eens nagaan – dat het Nederlandstalig onderwijs in de faciliteitengemeenten toeneemt, dat er een grotere aantrekkingskracht is, ook bij de anderstalige leerlingen, dat we meer vooruitgaan ten nadele van het Franstalig faciliteitenonderwijs. Daarom zeg ik dat het geen ont nederlandse is.

**De voorzitter:** Minister Bourgeois heeft het woord.

**Minister Geert Bourgeois:** Voorzitter, er werden heel wat elementen aangebracht. Om te beginnen, wil ik erop wijzen dat ik de analyse van de vraagsteller deel. Er zijn een reeks pesterijen geweest in die gemeente die ertoe hebben geleid dat het Nederlandstalige gemeentelijke basisonderwijs – en ik benadruk 'gemeentelijk' want er is ook vrij basisonderwijs – stelselmatig achteruitgegaan is. Ten tijde van de laatste gemeenteraadsverkiezingen waren er nog 165 leerlingen ingeschreven, nu zijn er nog 73.

Er werden een aantal maatregelen genomen door de inrichtende macht. Ze vielen onder het specifieke toezicht van Onderwijs en ze betreffen het niet betalen van schoolfacturen, problemen met de directie en dergelijke meer.

De laatste maatregel was inderdaad de beslissing om het pedagogisch concept van die school totaal te veranderen door af te stappen van het freinetmodel. Dat heeft ertoe geleid dat er een heel drastische daling van het aantal leerlingen is geweest, van 165 bij de gemeenteraadsverkiezingen was het aantal al gezakt tot 124. Door de maatregel, het brutaal veranderen van het pedagogisch concept, is dat aantal verder gezakt tot 73. Dat is een daling van 41 procent. De ont nederlandse is een feit en komt door de maatregel van het gemeentebestuur.

Ik heb onmiddellijk contact opgenomen met minister van Onderwijs Smet, en een en ander heeft ertoe geleid dat het gemeenschapsonderwijs de zaak overneemt en dat er gemeenschapsonderwijs komt. Op zich is dit geen maatregel van ont nederlandse. Integendeel, er zal opnieuw een freinetmodel worden ingevoerd. Op 1 september, bij de start van het nieuwe schooljaar, komt er dus gemeenschapsonderwijs. Vorige week werd daarover een principeakkoord bereikt tussen de beide partijen. De school wordt overgenomen.

De raad van bestuur van de Scholengroep 10 Midden-Brabant van het GO! gaf op 28 januari groen licht voor de overname, opnieuw met het pedagogisch project van Freinet. Het gemeentebestuur en Scholengroep 10 hebben een huurovereenkomst gesloten voor een symbolische euro. De bestaande gebouwen kunnen dus verder worden gebruikt. De gemeenteraad van Wezembeek-Oppem zal zich op 25 maart 2010 uitspreken en de Raad voor het Gemeenschapsonderwijs zal zich in februari definitief uitspreken over het dossier.

Het personeel krijgt alle garanties inzake statuut en verloning en mag vrijwillig beslissen of het overstapt naar het gemeenschapsonderwijs of niet. Het personeel en de schoolraad werden op 18 januari over de plannen ingelicht. De school zal dus niet verdwijnen, wel verdwijnt er een gemeenteschool.

Dat is de analyse. Ik betreur evenzeer dat dit gebeurd is. Ik wil erop wijzen dat de problematiek al jaren aansleept. Ik heb u de cijfers gegeven: sinds de gemeenteraadsverkiezingen tot

nu was het een school die ondanks het goede pedagogische concept, decrescendo ging. Dat heeft inderdaad te maken met een aantal maatregelen van de gemeente, die ik, samen met u allen, heel sterk betreur en veroordeel.

De vraag is wat we kunnen doen. De heer Van Hauthem stelt dat we maatregelen moeten nemen en mevrouw De Knop zegt dat we een politiek signaal moeten geven. Ik wil u erop wijzen dat ik geen voogdijtoezicht kan houden. Het staat een gemeente vrij om al dan niet gemeentelijk onderwijs in te richten. Er zijn 49 gemeenten in Vlaanderen die geen gemeentelijk onderwijs hebben. Ik kan ze daartoe niet verplichten, het is een autonome maatregel.

Ik ben het met u eens – want daarom ben ik begonnen met te zeggen dat ik de analyse deel – dat hier stelselmatig een beleid werd gevoerd van afbraak van dit onderwijs met als doel te komen tot een resultaat dat decrescendo ging. Nu is er goede hoop dat er weer een aantrekkingskracht zal zijn, dat het Nederlandstalig onderwijs, in plaats van stelselmatig achteruit te gaan in die school, weer kan aantrekken.

Ik wil er ook op wijzen dat er in die gemeente nog twee vrije Nederlandstalige basisscholen zijn met elk twee vestigingsplaatsen. Het Nederlandstalig onderwijs is dus ruimer dan alleen maar het gemeentelijke onderwijs.

Toezichtsmaatregelen kan ik dus niet nemen.

Mevrouw De Knop, vorige week hebt u er nog voor gepleit dat ik zelf overal jeugdcentra zou oprichten. Ik heb gezegd dat het de gemeenten zijn die initiatieven moeten nemen. Laten we daar dus het initiatief leggen en laat Vlaanderen pas optreden door middel van gemeenschapscentra en jeugdcentra als de gemeenten falen of nalaten om het te doen. Ik was heel blij dat bijvoorbeeld Wemmel de beslissing heeft genomen om dat zelf te doen. Ik zou willen vragen dat de pleidooien die worden gehouden, enige consequentie bevatten. Ik vind het belangrijk dat die gemeenten een beleid voeren dat instaat voor alle dienstverlening aan de Vlaamse Gemeenschap en dat pas bij falen daarvan, de Vlaamse overheid optreedt.

Ik wil u er toch op wijzen dat het Nederlandstalige onderwijs in de faciliteitengemeenten vooruitgaat. Het Franstalige basisonderwijs gaat daar achteruit. In het schooljaar 2003-2004 zat het Franstalige basisonderwijs op 2821 leerlingen, nu op 2575. Het Nederlandstalige basisonderwijs zat in het schooljaar 2003-2004 op 3479 en is in 2007-2008 gestegen naar 3658. We noteren in 2008-2009 een daling naar 3509. Dat is nog altijd een stijging ten opzichte van het beginjaar, minstens een status quo. Ik heb geen nadere verklaring waarom er in één schooljaar een daling van 150 leerlingen is. Het Nederlandstalige basisonderwijs doet het in de faciliteitengemeenten niet slecht. We kunnen daar een element van vernederlandsing in zien.

**De voorzitter:** De heer Van Rompuy heeft het woord.

**De heer Eric Van Rompuy:** Ik blijf bij mijn stelling. Het is een verkeerd signaal. Het Nederlandstalige onderwijs gaat in de faciliteitengemeenten vooruit. Dat verklaart waarom in de middelbare Nederlandstalige scholen steeds meer Franstalige leerlingen zitten. ‘Le vent souffle du côté flamand.’ De ouders proberen ook in Brussel hun kinderen tweetalig te maken. Dat is positief. Om hun kinderen in het middelbaar onderwijs in het Nederlands te kunnen laten studeren, brengen ze hen in het lager al naar de Nederlandstalige school. In een gemeente als Sterrebeek, naast Wezembeek, zien we zowel in de gemeente- als in de vrije scholen steeds meer Franstalige kinderen. Het verwondert me niet dat de cijfers goed zijn. Omgekeerd vrees ik voor het ergste. We zijn al jaren vertrouwd met de manier van optreden genre van Hoobrouck en d’Oreye de Lantremange. Die van Linkebeek ken ik niet zo goed.

Het is een abdicatie dat een Vlaamse gemeente – Wezembeek is een Vlaamse gemeente met faciliteiten – geen Nederlandstalig onderwijs meer inricht. Ze hebben de macht in die gemeenten, er is zelfs geen Vlaamse schepen meer over, behalve in Rode en Wemmel. ‘La loi du nombre’ gaat tellen. Als men in de Vlaamse school in Wemmel niet meer gaat investeren,

zullen de ouders hun kinderen wegtrekken en naar Meise gaan. Bij ons komen ze van Wezembeek en Kraainem, ze gaan zelfs naar Moorsel. Het is symbolisch. Ik begrijp dat het vanuit pedagogisch oogpunt beter kan zijn voor de ouders en de kinderen dat het gemeenschapsonderwijs het overneemt. Het heeft ook niet onmiddellijk te maken met de ontnederlandsing. Daarin geef ik mevrouw De Vits gelijk. Maar op termijn kan men dit signaal op andere terreinen gaan misbruiken.

**De voorzitter:** De heer Van Hauthem heeft het woord.

**De heer Joris Van Hauthem:** Minister, als het de volgende keer in Wemmel prijs zou zijn, zullen we u waarschijnlijk weer ondervragen en u zult dat dan betreuren. Als er morgen een ander gemeentebestuur beslist geen bibliotheek meer open te houden, zullen we hier opnieuw zitten. Dan zult u dat weer betreuren en zult u ons geruststellen dat de Vlaamse overheid dat zal overnemen.

Uw verwijzing naar het feit dat 49 Vlaamse gemeenten geen gemeentelijk onderwijs inrichten, doet hier absoluut niets ter zake. Een gemeente is niet verplicht om gemeentelijk onderwijs in te richten. Sommige doen dat dan ook niet en dat is hun volste recht. Maar hier gaat het over het feit dat men heel bewust geen Nederlandstalig gemeentelijk onderwijs meer wil inrichten en wel Franstalig. Dat is het grote verschil met die gemeenten die gewoon beslissen geen gemeentelijk onderwijs in te richten.

**Minister Geert Bourgeois:** Ik ben het 100 percent eens met die analyse. Ik vraag u alleen hoe we gemeenten moeten verplichten Nederlandstalig onderwijs in te richten. (*Opmerkingen*)

**De heer Joris Van Hauthem:** De keuze voor het al dan niet inrichten van gemeentelijk onderwijs is een politieke kwestie. Als Wezembeek-Oppem zou beslissen geen gemeentelijk onderwijs in te richten, geen enkel, dan zou dat nog logisch zijn. Het is mogelijk dat een gemeente zich niet geroepen voelt om onderwijs in te richten. Maar dan mag ze geen enkele soort gemeentelijk onderwijs inrichten, ook geen Franstalig. Daar zit het grote politieke verschil. In Voeren hebben we hetzelfde meegemaakt. Men stak de kinderen in een bezemhok en de provincie of de Vlaamse overheid moest de school overnemen. Zo krijgen die heerschappen altijd gelijk. Dit is een gevaarlijk precedent. U zou krachtiger moeten optreden.

Minister, ik stel vast dat die man daar nog altijd zit als waarnemend burgemeester. Ik vraag u om de tuchtprocedure in te zetten, ook voor nog andere zaken. Dat zou pas een duidelijk signaal zijn. U weet dat uw voorganger ooit heeft gezegd dat de stapel incidenten alsmaar hoger wordt, en dat hij wel zal zien wat hij daarmee doet. Als er nog zaken bijkomen, is dat misschien eindelijk een reden om de tuchtprocedure tegen die drie mensen in te zetten.

Nu gaat het specifiek over Wezembeek-Oppem. Hoelang moeten wij die fratsen van dat heerschap nog dulden voor u als voogdijminister en tuchtverheid eindelijk de tuchtprocedure gaat inzetten? Dat zou pas een krachtig politiek signaal zijn.

**De heer Mark Demesmaeker:** Ik deel de bekommernis van de beide vorige sprekers. Dit soort gemeentebesturen is er andermaal goedkoop en goed vanaf gekomen, in andere dossiers zoals jeugdhuisen en bibliotheekbeleid, en nu hier. Ze verschuilen zich achter de autonomie van de gemeente, maar het is autonomie om onbehoorlijk bestuur te voeren. Men heeft een Vlaamse gemeenteschool het leven onmogelijk en zuur gemaakt, en in feite weggepest op de kap van de kinderen. Dat is echt heel onbehoorlijk.

Het is frustrerend vast te stellen dat we daar weinig greep op kunnen krijgen, temeer omdat ze aan hun burgers kunnen zeggen: we schaffen het allemaal af en laat de Vlaamse Gemeenschap het maar in onze plaats doen, en kijk eens hoe zuinig wij met de centen omspringen. Dat wordt dan weer electoraal vertaald bij de volgende verkiezingen. Het is heel frustrerend, maar het is symptomatisch voor de manier waarop Franstaligen lokaal communautair politiek

voeren. In een aantal faciliteitengemeenten zijn ze niet meer bezig met behoorlijk bestuur, maar met communautaire scherpelijperij.

**Minister Geert Bourgeois:** Ik onderschrijf de analyse van de heer Demesmaeker. Alleen heb ik daar geen voogdijmaatregel tegen.

**De voorzitter:** Het incident is gesloten.

■